

Årsrapport 2021 fra Redelighetsutvalget ved Universitetet i Sørøst-Norge og Høgskolen i Innlandet

Sammendrag

Redelighetsutvalget har ikke behandlet noen saker i 2021. Leder for utvalget, Mari Bø Haugstad, gikk av som leder 1.11.2021. USN og HINN jobber med å få på plass en ny leder som kan tiltre fra januar 2022. Det samme gjelder medlem Finn Aakre Haugen, som også var oppnevnt frem til 1.11.2021. USN jobber med å få på plass et nytt medlem fra januar 2022.

Innledning

Redelighetsutvalget ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og Høgskolen i Innlandet (HINN) ble oppnevnt fra 01.11.2017 i henhold til styresak 34/17 ved USN og styresak 61/17 ved HINN. I mandatet for Redelighetsutvalget står det at Redelighetsutvalget skal «sende årlig rapport om virksomheten til styrene ved USN/HINN. Rapporten skal omhandle antall behandlede saker og innholdet i eventuelle uttalelser».

Utvalget ble oppnevnt i henhold til lov om organisering av forskningsetisk arbeid (forskningsetikkloven) som trådte i kraft 01.05.2017. Loven pålegger forskningsinstitusjonene å opprette et redelighetsutvalg. HINN og USN har gått sammen om å etablere et felles redelighetsutvalg for å styrke utvalgets habilitet, bidra til større kontinuitet i utvalgets arbeid og etterleve lovens § 3 om faglig uavhengighet.

Mandatet for Redelighetsutvalget er å behandle og uttale seg om innmeldte saker som tar opp mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer hvor ansatte ved USN/HINN er involvert. Brudd på anerkjente forskningsetiske normer omfatter alt fra mulig slurv, unøyaktighet og lignende, via mer alvorlige brudd, til det mest alvorlige: vitenskapelig uredelighet. Ved innmeldte saker skal utvalget alltid ta stilling til følgende:

1. Om forskeren har opptrådt vitenskapelig uredelig eller ikke
2. Om det foreligger systemfeil ved institusjonen
3. Om det vitenskapelige arbeidet bør korrigeres eller trekkes tilbake.

Med utgangspunkt i mandatet har HINN og USN utarbeidet «Retningslinjer for behandling av saker om mulig brudd på anerkjente forskningsetiske normer ved Universitetet i Sørøst-Norge og Høgskolen i Innlandet.» Sakene i Redelighetsutvalget behandles i henhold til disse retningslinjene.

Redelighetsutvalgets sammensetning

I henhold til mandatet for Redelighetsutvalget skal utvalget bestå av fem medlemmer med kompetanse innen forskning, forskningsetikk og juss, og to varamedlemmer henholdsvis fra HINN og USN. Utvalgets leder skal være en ekstern representant og inneha juridisk

kompetanse. USN og HINN skal stille med to medlemmer hver som skal gjenspeile den faglige bredden ved de to institusjonene. Medlemmene oppnevnes av rektorene ved HINN og USN for fire år av gangen. Unntak kan gjøres for ph.d-kandidatens representant.

I tillegg er det utnevnt administrativt ansatte ved de to institusjonene som sekretærer for utvalget. I 2021 har Anne Sofie Lofthus vært sekretær for utvalget fra HINN. Ved USN har Mette Kammen vært sekretær frem til 1.9.2021, og deretter har Martine Pekeberg overtatt rollen som sekretær ved USN.

Oversikt over utvalgets medlemmer i 2021

Rolle	Medlem	Institusjon	Merknad
Leder	Mari Bø Haugstad, kst. sorenskriver	Østre Innlandet Tingrett	Frem til 1.11.2021
Medlem	Halvor Nordby, professor, medisinsk etikk	Høgskolen Innlandet, Lillehammer	
Medlem	Kjartan Østby, professor, økologi/genetikk	Høgskolen Innlandet, Evenstad	
Medlem	Finn Aakre Haugen, dosent, elektro/IT /kybernetikk	Universitetet i Sørøst-Norge, Porsgrunn	Frem til 1.11.2021
Medlem	Evi Petersen, ph.d. stipendiat, idrett/psykologi	Universitetet i Sørøst-Norge, Bø	
Varamedlem	Susan Lee Nacey, professor, lingvistikk/engelsk	Høgskolen i Innlandet, Hamar	
Varamedlem	Truls Juritzen, førsteamanuensis, sykepleievitenskap	Universitetet i Sørøst-Norge	

Utvalgets leder, Mar Bø Haugstad, har meldt fra at hun på grunn av utvidet ansvar som sorenskriver for Østre Innlandet tingrett ikke ønsker å re-oppnevnes som leder for utvalget. Det arbeides med å få på plass en ny leder for Redelighetsutvalget innen utgangen av 2021.

Medlem Finn Akre Haugen fra USN har også meldt at han ikke ønsker å re-oppnevnes etter at oppnevningsperioden gikk ut 1.11.2021. Det jobbes med å få på plass et nytt medlem fra USN som kan tiltre som medlem fra 2022.

Saker behandlet i 2021 og andre aktiviteter

Redelighetsutvalget har ikke behandlet noen saker i 2021.

Leder for utvalget, Mari Bø Haugstad, takker for tilliten og for fire spennende år som leder av Redelighetsutvalget. Utvalget har i hele perioden fungert godt og har også samarbeidet godt med

sekretariatet. Selv om antall saker har vært begrenset er det arbeidet som er gjort ved Høgskolen og Universitetet i forbindelse med etableringen av Redelighetsutvalget i seg selv noe som bidrar til økt fokus på forskningsetikk ved institusjonene. Det er en viktig oppgave som trenger vedvarende oppmerksomhet. Lykke til med arbeidet.

Hamar, 7. desember 2021

for Redelighetsutvalget

Mari Bø Haugstad

leder

Vedlegg

Mandat for Redelighetsutvalget Universitetet i Sørøst-Norge og Høgskolen i Innlandet

Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (av 01.05.2017) pålegger forskningsinstitusjonene å opprette et redelighetsutvalg. Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og Høgskolen i Innlandet (HINN) har fra høsten 2017 besluttet å etablere et felles redelighetsutvalg for å styrke utvalgets habilitet, bidra til større grad av kontinuitet i utvalgets arbeid, og således etterleve lovens §3 (Uavhengighet): Komiteer og utvalg oppnevnt med hjemmel i denne loven skal være faglig uavhengige.

Ansvarsområde

Redelighetsutvalget skal behandle og uttale seg om innmeldte saker som tar opp mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer hvor ansatte ved USN/HINN er involvert.

Ved innmeldte saker skal utvalget alltid ta stilling til, i henhold til § 8 (Uttalelser i uredelighetssaker) følgende:

- a) Om forskeren har opptrådt vitenskapelig uredelig eller ikke
- b) Om det foreligger systemfeil ved institusjonen og
- c) Om det vitenskapelige arbeidet bør korrigeres eller trekkes tilbake.

Redelighetsutvalget kan også i uttalelsen gi en anbefaling om videre oppfølging. En slik anbefaling er ikke bindende for USN/HINN. Det er heller ikke utvalgets tilråding etter bokstav c).

Alle, også personer og organisasjoner utenfor USN/HINN, har rett til å varsle utvalget om slike saker. Dersom utvalgets uttalelser konkluderer med at forskere har brutt anerkjente forskningsetiske normer, kan sanksjoner iverksettes. Uttalelser som konkluderer med at forsker har opptrådt vitenskapelig uredelig, kan påklages av forskeren til Granskningsutvalget (§ 6).

Redelighetsutvalget har et selvstendig ansvar for at sakene blir tilstrekkelig belyst. Utvalgets leder avgjør hva slags informasjon og dokumentasjon som skal innhentes. Når det gjelder saker tilknyttet USN, skal universitets forskningsadministrasjon bistå utvalget i dette arbeidet. Tilsvarende gjelder for forskningsadministrasjonen ved HINN.

Redelighetsutvalget skal sende årlig rapport om virksomheten til styrene ved USN/HINN. Rapporten skal omhandle antall behandlede saker og innholdet i eventuelle uttalelser. Rapporten følger kalenderåret.

Utvalgets sammensetning og virkeperiode

For å sikre en mest mulig uhildet saksbehandling, skal Redelighetsutvalget ha en sammensetning som gjør at det kan opptre uavhengig av den ordinære linjeorganisasjonen ved USN/HINN. Utvalget skal bestå av i alt fem medlemmer med nødvendig kompetanse innen forskning, forskningsetikk og juss. Utvalgets leder skal være ekstern og inneha juridisk kompetanse. USN og HINN stiller med to medlemmer hver som gjenspeiler den faglig bredden ved de to institusjonene. Ph.d.-kandidat må være ett av medlemmene. USN har kandidaten på sin kvote for første tre årsperiode, HINN for perioden deretter. Utvalget skal ha to varamedlemmer, ett fra henholdsvis USN og HINN.

Medlemmene, inkludert de to varamedlemmene, oppnevnes for fire år av gangen av rektorene ved USN og HINN. Unntak kan gjøres for ph.d.-kandidatenes representant.

Møtevirksomhet

Redelighetsutvalget avgjør selv møtefrekvens i forhold til fortløpende meldte saker og av andre grunner utvalget selv setter.